

Szerkesztőség:
Az arad-országi egyesült vasutak pa-
lotjában.
Bérmunkások leveleit csak tárcsi
késztől fogadjuk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-országi egyesült vasutak pa-
lotjában, az. van, hova a hirdetések, előfi-
zetési pénsek és a kiadás körüli pana-
szok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Helyben: vidékre:
1 évre 12. — fél évre 7. — 3 hó-
ra 4. — 1 hóra 2. — 1 napra 1.
Hirdetéseik eljára:
8 hasábos pótlóár egyenként hirdeté-
sül 6 kr., minden követésnél 4 kr.
Bélyegdíjmentesen 80 kr.
Nyitlár sora 15 krajczár.

A jövő ülészek.

Budapest, szept. 7.

Pihen még minden. A pártok fejei nyaralnak, a hírlapok csak monologizálnak, de azért még hallani már hangokat, melyekből némi következtetést vonhatunk a legközelebbi ülészek jellemére. Ugy tetszik, hogy a hangok békésebbek, sokat ígérők.

Igy mindenekelőtt az, a mi kormánykörökből a miniszterium előterjesztendő javaslatáról hallatszik, alkalmas arra, hogy a szabadelvű párt reményeit emelje, az ellenzéki hullámokra pedig csillapító olajat öntsön. Első az, hogy be lesz váltva a Tisza miniszterelnök azon ígérete, mely szerint a jövő 1890. évi redeficitmentes költségvetés fog az országgyűlés elé terjesztetni. Es pedig a miniszterelnök, akkor a pénzügyeknek is ideiglenes vezetője, ezt az ígéretet nem mint feltételt tette, hanem elővigyázatossá, mint mindig, ha szót, azon fenntartással, hogy ha mi rendkívüli sem tölte az ő jóakarata s ennek érvényesítése közé. Már pedig elég sok rendkívüli jött közbe s hogy csak egy igen szomorú dolgot említsünk, az aradás igen rossz volt annyira, hogy több vidéken notorius inségtől kell félni.

A mi pedig a kormány s sikerére különös figyelmet vet, az azon körülmény, hogy az államháztartásban az egyensúly semmiesetre sem megteremtése, a kulturális és hasznos állami kiadások rovására lett kikényszerítve, hanem inkább teljes figyelembe vannak véve a reformok s a költségek, melyeket azok természetesen megkívánnak. A kiadási rovat meg van állapítva a nélkül, hogy az egyes szakminiszterek és a pénzügyminiszter közt a legcsekélyebb frictió történt volna. Hiszen Wekerle maga is par excellence modern államférfi, lelkesült minden európai reformért.

Ennyit arról, mi a kormány s vele mindenestre a szabadelvűpártot is illeti. A mi az ellenzékét illeti, annak részéről is kellemes hangokat hallatunk. Így pl. a mérsékelt ellenzék egyik organuma a napokban határozottan tiltakozott egy, párja jövő magatartásának szentelt cikkben az ellen, hogy Apponyi gróf s azok, kik vezetését követik, normális viszonyok közt a legelső hangnemhez nyulnának, vagy hogy a miniszterelnök elleni személyes ellenzéki szónoklány annyira mennének, hogy a saját programjuknak is megfelelő reformokat megátadjanak csupán azért, mert azokat a kormány hozza szónyegre. Többet Tiszás sem kíván. Ha a politikai okossággal és a törvényhozói komolyssággal összeegyeztethetően találják, ám folytatassák az ellenzéki szónokok Tisza ellen izléstelen személyes támadásait folytonos alkalmaszást, csak a tárgyalás rondas menését ne gátolják s ama parlamentbe nem való botránnyokat ne segítsék elő, melyek aztán magára a parlamentre illemlenek árnyékukat. A közigazgatási reform bizonynyal fel fogja kelteni a szélsőbal legnagyobb mérgét. Annak tárgyalásakor illendőség szerint szövetkezhet-e vele a mérsékelt ellenzék s köteles lehet-e botránnyokat támogatni oly reformok megállítására végett, melyeket, mint állítja, erősebben s őszintebben óhajt, mint maga a kormány-párt?

Bir-e az oppositio egyáltalán a legcsekélyebb látszatával is a létjogosultságuk amaz igazságügyi reformokkal szemben, melyeket Szilágyiától várunk? Bizonynyal nem.

Igy tehát bizton várhatni, hogy a jövő országgyűlési ülészek magatartásuk komolyabb lesz.

A hagyatéki eljárási tervezet. Az új hagyatéki eljárási tervezet teljesen elkészült. Az igazságügyminiszterium kebelében most folynak annak végleges szerkesztése előjártól az érkeztetlek Teleszky államtitkár el-

nöklété alatt, dr. Weinmann bud pesti kir. közjegyző — a tervezet szerzője — hozzájárulása mellett. A jogi értelmese szerint, a tervezet a külön árvaszékeket mellőzi és egyáltalán még más igen gyökeres újításokat tartalmaz, melyek az eljárás gyorsítását és egyszerűsítését fogják eredményezni. A miniszter szándékában van a tervezet mielőbb közzétenni, hogy még országgyűlési tárgyalása előtt alkalma nyíljon a szakköröknek hozzászólani.

Csehország új helytartója. Mint a bécsi hivatalos lap jelenti, a felső, K r a u s s báró csehországi helytartónak egészségi okokból kért elbocsátását helyben hagyván, az állását felmentette és neki a Lipóttrend nagykereztjét adományozta; egyuttal Thun-Hohenstein Ferenc gr. kamarast Csehország helytartójává nevezte ki, és az utóbbit a titkos tanácsosi méltóság adományzásával tüntette ki. — Thun-Hohenstein Ferenc gróf, Csehország új helytartójáról a „Fremdenblatt“ a következőket írja: Thun-Hohenstein Ferenc gróf, mint a tetscheni majoratus birtokosa, Csehország legkíválóbb birtokosai közé tartozik s az ország viszonyait igen jól ismeri. Thun gróf 1879-től 1881-ig az osztrák képviselőház tagja volt. de 1881-ben az urakházába jutott, mint annak örökös tagja. A delegációban több ízben fontos ügyek előadójaként szerepelt, főleg a külügyminiszterium költségvetése tárgyában. Így remélhetőleg Thun gróf, bár eddig még nem volt illami szolgálatban, rövid idő alatt új hivatalában osztrák otthonos lesz. Először lesz, hogy javakor-eit, minthogy 1847. szeptember 2-án született. A hol szakságát látja, bizonyára kellő erélyt fog kifejezni tudni. Az ország mindkét pártjánál egyenlő mértékben nagy tiszteletben áll; konzervatív, de az egyoldalú nemzeti állásponttól mindig távol állott. Gróf Thunnak, ki a 14. számú Windichgrätz ezredben tartalékos százados, neje Anna Mária, születésére Schwarzenberg hercegnő. Atyja Thun Frigyes gróf a monarchianak több udvarnál nagykövete volt.

VAROSI KÖZÜGYEK.

A vízvezetési bizottság javaslata az aradi vízvezeték vizelésnek használatára tárgyában a kikötendő szabályrendeletre vonatkozólag.

— Vége —

12. §. Ha a vízmérő hiány mutatkozik, a vízvezeték tulajdonosának közegei ezt megvizsgálják, esetleg a vízmérőt kicserélik.

Ha a vízmérőn oly javítások fordulnak elő, melyek a lakók hibájából, vagy véletlenséggel következtében váltak szükségessé, ezeknek költségeit a háztulajdonos tartozik fizetni.

13. §. Ha a vízmérő helyesége iránt féltel merülne fel a vízvezeték tulajdonosának közegei kötelesek az elvenni és az e végett berendezést és a városi hatóság ellenőrzése alatt álló kísérleti helyiségben megvizsgálás alá vonni.

E vizsgálat eredményének egy a fogyasztó, mint a vízvezeték tulajdonosa köteles magát alávetni.

Ha a vizsgálat folyamán kitűnik, hogy a vízmérő hibája a pontosságot 5 százalékkal túl meghaladja, a vizsgálatot tartozik a háztulajdonos 5 forintot fizetni. Ha ellenben a hiba ennél nagyobb, a vizsgálat költségeit a vízvezeték tulajdonosa maga tartozik viselni és a raját költségét egy új vízmérőt alkalmazni.

A fogyasztónak vagy a vízvezeték tulajdonosának a vízmérő hiányossága miatt támasztható követelése csak a vizsgálatot megelőző utolsó negyedévre terjedhetek.

14. §. A vízvezetéknek a ház belsejében való berendezését a háztulajdonos saját kezére s az érte a vízvezeték tulajdonosának közegei, vagy a vízvezeték felállítására jogosított bármely iparos által eszközöztetheti.

Ezen munkálatnál azonban a vízvezeték tulajdonosa által kiadott utasításokat szigorúan meg kell tartani.

15. §. A vizsgálatot megnyitását, vagy elzárását csak a vízvezeték tulajdonosának közegei vannak jogosítva eszközölni.

Az esetben, ha a vizsgálatot fenakadást vagy apadást szenved, továbbá a vezetéknek fogyatkozás vagy romlás áll be, a háztulajdonos haladéknél köteles jelentést tenni a vízvezeték tulajdonosa képviselőjénél.

Ha a házhoz fű- vagy mellékvezetékeinek véletlenséggel előállott vagy szándékosan előidézett romlások, sérülések helyreállítása miatt a vizsálatos beszterítetése válik szükségessé: ebbe a fogyasztók minden kártérítés nélkül belenyugodni tartoznak.

A vízvezeték tulajdonosának azonban kötelessége a fennakadásokat képződő hiányok megszüntetéséhez haladéknél és teljes erővel hozzá fogni. Ha a vállalkozó ezt elmulasztana, a város közegei jogosítva a szükséges javításokat és helyreállításokat

a vállalkozó kára és veszélyére eszközölni.

16. §. Az utcákon felállított vízcsapokat csak a vízvezeték tulajdonosának vagy a városnak közegei használhatják.

Tűzvesz esetén azonban magánosok is igénybe vehetik azokat. Erről azonban 24 óra alatt a vízvezeték tulajdonosa képviselőjének jelentést tenni, hogy a csapokon levő ólompecségeket megújítsassa.

17. §. A vízvezeték közegeinek joguk van a vízvezetési berendezéseket bárhol és bármikor megtekinteni. Ebben őket senkinek sem szabad korlátozni. A vízvezeték tulajdonosának emberei ellenállás esetén rendőri segítséget is jogosítva vannak igénybe venni.

18. §. Valamely háznak vízvezetékéből az azon házon kívül lakók részére vizet általában sem szabad szolgáltatni. Kivételek van helye vízvezetékkel szintű bíró más. házak lakóival szemben akkor, ha ezek részére a házszolgáltatás, a vezeték javítása miatt be van szüntetve.

19. §. A fogyasztónak a vízvezeték igénybevételeire való kötelezettsége nincs ugyan határozott időtartamhoz kötve; azonban a vízvezeték vizének fogyasztását a már megkezdett év tartama alatt felmondani nem lehet. A felmondást csak akkor köteles a vízvezeték tulajdonosa fogadni, ha az már eltelv év végén három hónapra előre történik.

Ha előfordulna, hogy akár háztartási, akár ipari vagy közvilágításra a vízvezetéknek víze esetéről-esetre rendkívüli mértékben vétnék igénybe a vizsálatot meghatározott időtartamra, vagy bizonyos meghatározott mennyiségben is kiköthető.

Építési esetekben az igénybevevőt víz mennyiségét hektoliterekben állapítják meg: s a vízvezeték tulajdonosa köteles a megállapított mennyiséget folytatatosan kiszolgáltatni.

Ha az ily kivételesen való vízellátást véget ér: a vízvezeték tulajdonosa fővesztéket előbb volt állapotába helyezi vissza. A z e végett szükséges munkák költségeit a magánfél fedezi.

20. §. Az elfogyasztott viznek díját a vízmérő, vagy a hitelesített csövek segítségével megállapított mennyiség után a város közegeinek negyedévenként, a magánfogyasztóknak pedig minden hónap eltelével utólagosan kell kifizetniük.

A vízvezetési díjak közigazgatási végrehajás utján szedhetők be s a város hatósága ezt a vízvezeték tulajdonosának kívánatára esetéről-esetre eszközölni fogja.

A vállalkozó ak jogában áll oly magán-fogyasztóktól, kik a vízvezetési díjakat a kitűzött határidőn túl 15 nap múlva sem fizették meg: a vizsálatot megtagadni.

21. §. Ha a magánfél a vízvezetést felmondja: csak a vízvezeték tulajdonosának közegei vannak jogosítva a mellékvezetékek a fűzővel való összeköttetését elzárni.

22. §. A bélyegkiadásokat a magánfelek viselik.

23. §. Az ezen szabályrendelet ellen elkövetett kihágásokról a vízvezeték tulajdonosának közegei jegyzőkönyvet vezetnek fel.

24. §. A vízvezeték tulajdonosa köteles a mellékvezetékek előállításával és berendezésével összeköttött munkákat a műszaki követelményeknek mindmennyben megfelelőleg előre meghatározott árjegyzék szerint teljesíteni. Ezen árjegyzék megállapítása egy szakértő bizottság által történik, melybe két tagot a város, két tagot a vízvezeték tulajdonosa nevez ki. Ezen 4 tag, elnököt választ; vagy ha ez a szavazatok egyenlősége esetén meg nem történhetik: az elnököt az aradi kir. törvényszék les: jogosítva kinevezi. Ezen szakértő-bizottság végérvényesen határoz.

Az ekként megállapított árjegyzék rendszeren 3 évre bír érvényvel. A város közegeinek, vagy a vízvezeték tulajdonosának kívánatára azonban az árjegyzék évenként is megállapítható.

A megállapított árjegyzéket köteles a vízvezeték tulajdonosa a városi hatóság által hitelesítve kinyomatni s kívánatra bármely magán félnek, a ki valamely munkát végeztetni akar, díjtalanul kiadni.

25. §. A vízvezeték tulajdonosa az esetben, ha ezen szabályrendeletet meg nem tartja, avagy annak rendelkezéseivel szemben visszafelét követnek el 5—100 frt terjedő pénzbüntetésre utasítható.

26. §. Azon magánfelek, kik a vízvezeték tulajdonosa közegeit eljárásukban, különösen pedig az ezen szabályrendelettel biztosított ellenőrzési jogok gyakorlásában meggátolják; s a 14. §. szerint kiadott utasításokat be nem tartják; s a 15. §-ban előírt bejelentést meg nem teszik és a 18. §. ellenére idegeneknek saját mellékvezetékeikből vizet szolgáltatnak 2—50 frt terjedő pénzbüntetés alá esnek.

27. §. A pénzbüntetések a 25. és 26. §§-ok alapján a kapitányi hivatal veti ki.

A kapitányi hivatal határozata felett II-od fokban a tanács, III-od fokban a közigazgatási bizottság dönt.

28. §. A pénzbüntetések a városi szegény-alap javára esnek.

KÜLFÖLD.

Orosz agitációk monarchiánk ellen. Az orosz sajtó a legképtelenebb közleményekkel igyekszik a közvéleményt Ausztria Magyarország ellen felizgatni. Ismeretes, hogy pár héttel ezelőtt pétervári lapok azt híresztelték, hogy háboru esetén két orosz hadtest fog Galiciában az osztrák-magyar hadereit segítegre megjelenni. Most a „Grashdanin“ a hirt azon képtelenséggel egészíti ki, hogy a galicziai hadgyakorlatokon egy orosz hadtest is részt veendő. E otromba kóhalmányról most, miután a galicziai hadgyakorlatok már folyamában vannak, beérteni sem érdemes többé. Az orosz kóshangulat azonban legjobban jellemzi egy programléle, mely a moszkvai szlav orthodox egylettől származik. — Az egylettnek igen sok tagja van nemcsak Oroszországban, hanem a Balkánfélszigeten is; úgyneki leginkább papok. Ez egylett most egy nyomtatványt küldött — szét, melyet a szlav költés kereszt díszít s mely az orosz politika „tiz parancsolata“ át adja elő. A tiz parancsolat így hangzik: „1. Ausztria katolikus propagandája arra kényszeríti Oroszországot, hogy ellene csatlakozzon legyen. 2. A háboru Ausztriával csak idő kérdése s annak nem lesz szabad félsikerrel végeződni; Oroszországnak nem szabad Galiciával megelégednie. 3. Ausztriának vissza kell adnia Románia számára Erdélyt, a keleti bánágot és déli Bukovinát. 4. Bosznia, a határvidéket, Szlavónia és Bocca di Cattaro Szerbiára száll. 5. Romániában a protestáns uralkodók helyébe orthodox lép. 6. Szerbia trónját a montenegrói fejedelem foglalja el. 7. A Balkán-államok csapatai az orosz csárnak tesznek esküt. 8. Az orthodox egyház a Balkán félszigeten az orosz oázár védelme alá helyezetik s enekint színt tartandó Konstantinápolyban. 9. A kath. és prot. hittérítők pápákkal együtt eltávolítandók a Balkán félszigetről. 10. Az orosz színt regadja meg a kezdeményezést, hogy a bolgár egyház a konstantinápolyival és a többiekkel kienegusztelje“ — E furcsa okmány állítólag a hírhedt P o b e d o n o s z o c e v t o l á b o l származik, a ki első sorban hirdeti az orosz, hogy Oroszország igit ellenesége csak Ausztria-Magyarország, s a ki a monarchiánk ellen irányuló összes agitációkban a vezérszerepet játéssza.

LEGUJABB POSTA.

A munkás-szövetkezetek Dundeóban tartott kongresszusa határozatilag kimondta, hogy nemzetközi munkás-kongresszus tartását ajánlja oly célból, hogy rendszeres összejutások létesítsenek Anglia és a konstantinápolyi között és felhívja a végrehajtó bizottságot, készséssel teret a munkás-szövetkezetek ily föderációjának létrehozására iránt.

Szófiából távirják, hogy B o d y s z e r b ügyvivőnek Szerbia katonai intézkedéseiről adott felvilágosításai óta a nyugtalanító hírek megszüntek. A határra semmiféle csapatok sem küldettek, ott csak csendőrség van, amely szigorúan őrszi a határt, nehogy rablók, vagy bolgár emigránsok beérjenek. A sophia táborból egy zászlóalj Lovcsába, egyes kisebb csapatrészek Bellovába mentek helyőrségre, tehát most tovább vannak a a startól, mint eddig. Bulgária béke szándékaira val ez is, hogy Ferdinánd fejedelem Várnába s az ország belsejébe utasított. Újabb hírek szerint csak hét ezredet (körülbelül 28,000 ember) hívtak be a legközelebb tartandó hadgyakorlatokra.

NAPTAR.

Szeptember 9. Hétfő. Róm. kath. naptár: Gergely st. Prot. naptár: Brund Görög-orosz naptár (aug. 28) Mózes rem. Nap kel 5 óra 32 percek, nyugszik 6 óra 22 percek.
Szeptember 11. Arad város köztörvényhatósági bizottságának közgyűlése d. u. 4 órakor.
Szeptember 13. Közigazgatási bizottsági ülése délelőte 9 órakor Aradmegyénél, d. u. 4 órakor Arad városnál.
Szeptember 13. A 33-ik gyalogezred Aradra érkezése, ünnepélyes fogadtatása és megvendégelése.
Szeptember 21. Arad megye köztörvényhatósági bizottságának évi érvényes közgyűlése d. e. 9 órakor.
„Kölcsey Egyesület“ könyvtára (Szabadsg. tér 1. sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3—4 s pénteken 11—12 óra között.

HIREK.

ARADES VIDEKE.

Székelyi hírv. W a l d s t ä d t e n János haró altábornagy, a VII-ik hadtest parancsnoka, tegnapi vezérkari főnöke, D e s s z o v i c h ezredes kíséretében

Aradra érkezett. A hadtestparancsnok ma reggel kiutazik Drauzra és környékére, hol a 34-ik hadosztály záró-gyakorlatot fognak lefolyni.

Katonai zár-gyakorlatok Aradmegye területén. Mint katonai tudósítónktól értesülünk, a 34-ik és 17-ik hadosztály zár-gyakorlatai ma, hétfőn, kedden és szerdán tartatnak meg Drauz környékén. A 34-ik hadosztály L i c h t e n b e r g, Schneeberg Morlax Arthur altábornagy, hadosztályparancsnok vezetés alatt tegnapi vonult fel Radnáról Drauzra, a 17-ik hadosztály pedig K u t t i g Albin altábornagy s hadosztályparancsnok vezetés mellett Tenke felől érkezik meg a nagy zár-gyakorlatra. A 34-ik hadosztály áll a 33. (aradi), 29-ik (n-beeskeréki) 43-ik (karánsebesi) s a 83-ik (leheretemplomi) gyalogezred egy zászlóaljából, a 61-ik (temesvári) gyalogezred egy zászlóaljából, továbbá négy ittegből s egy huszárszázadból. A 17-ik hadosztály áll a 39-ik gyalogezred 4 zászlóaljából, a 101. gyalogezred egy s a 46-ik gyalogezred három zászlóaljából, továbbá megfelelő tüzérség és huszárságból. Csütörtökön Világos alatt lesz az utolsó gyakorlat s aztán az ezredék állományaik helyeikre vonulnak. A hadgyakorlatokon az emelt hadosztályparancsnokokon kívül jelen lesznek: W a l d s t ä d t e n János haró altábornagy, hadtestparancsnok vezérkari főnöke, D e s z s o v i c h ezredes kíséretében, továbbá C r o n e n b o l d tábornok aradi várparancsnok segédtitkárságával, G ö r b e r főhadnaggyal, P e t r o v i t a, V a n n i s s, H a b i g e r tábornokok stb.

A temesmegyei alispán, ifj. O r m o s Zeigmond, mint levelezőnk jelenti, levélben értesítette M o l n á r Viktor főispánt, hogy a megyei hivatalnokok őszel bekövetkező újjászervezésénél az alispáni állásra nem reflektál és miatt jelöltetéséről lemond. — Egy Temesvártól tegnapi megtartott értekezleten D e s z s a Achill árvaszéki elnök jelöltetett alispánnak.

A klasszonynapi bucsu tegnapi felváltó Radnán fényes egyházi ünnepélyességgel köztött. A bucsuzók ezrei sereglettek össze a bucsujárárdhelyre nemcsak Aradmegyéből, hanem Csanád-, Békés-, Csongrad-, Temes-, Bihar- és meszsebbföldről megérkeztek is. Aradról a tegnapi vonattal sokan rándultak ki, de annyian még sem, mint előző években. mert esős, hűvös és kellemetlen volt az idő.

Az aradi színtársulat B.-Csabán. A r a d i G e r ő színjátszó színtársulata hat előadást szándékozik tartani B.-Csabán hat közepén a midőn társulata Gyuláról Aradra jön át teli állomására. Az előadandó darabok a következőkből vánszandók: „Angot“, „Bőreg“, „Éltévedt bárányka“, „Eleven ördög“, Hoffmann meséi“, „Nebants virág“, „Rip-Rip“, Tisztaur a zárdában“, „Színházi képtelenségek“ operette és énekes művekkel, továbbá „Valás után“, „Tritcoche és Caelet“, „Sarah grófnő“. A h t előadással több esetre sem tartatik ez alkalommal.

Az apatleki önkényes polgári ültő-egylet alapszabályai jóváhagyás készítése végett betérkezettek a borosjenői járási főszolgabírószághoz.

Az aradi m. kir. folyammernökség által hirdettet közállítást versenytárgyalásra ajánlat érkezett be, ugy mint V o g e l Gyula lippai vállalkozó részéről a belotinozi munkára, 0.61 százalékos árengedéssel, továbbá D e u t s c h Zeigmond budapesti vállalkozó részéről a belotinozi munkára 8.45 százalékos a kelmáki és hosszuzói munkára 5.23 százalékos árengedéssel s végre B e c s á k János és P e l l e g r i n i Pasquale aradi vállalkozók részéről a belotinozi munkára 2.74 százalékos árengedéssel és a kelmáki és hosszuzói munkára 0.115 százalékos árengedéssel. — E nélfogyva mint legolcsóbb ajánlat evőns V o g e l Gyula, B e c s á k s P e l l e g r i n i vállalkozókkal a miniszteri jóváhagyás fenntartása mellett a nevezett munkához szükséges közállítványokra vonatkozólag szerződés fog kötötteni.

A szakértő. Egy fűrdőhelyen mákedvelő hangverseny van. B. klasszonny énekel, de hangja nem lévén, iszonyuan sikoltozik. Vége a szokottól is élesebbet rikant, mire a nézőkben fölébred egy bába, s így kiált: „F u t a !“

Elvi hat rovat iparügyben. A földmívelésügyi miniszterium legutóbb hozott elvi jelentésű iparügyi határozatában kimondotta, hogy az ipartestület beköltötött bizottsága s a kereskedő s tanulója közötti fenne 0.6 munkaviszonybeli ügyek elintézésére még s esetben sem illetékes, ha a kereskedő-munkaadó szabályellenesen az ipartestületnek tagja volna is.

Kétezer márk jutalom. A frankfurti rendőrség arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy folyó hó 18-án délután 2 és 3 óra között egy ottani vendégfogadóban betörtés útján a következő tárgyakat lopták el: egy fekete fényezett szekrényt, a tetőjén aranybetréssel C. G. Wilde névvel; továbbá: 400 márkát német bankjegyekben 1500 frankot, 100 frankos bankjegyekben 500 frankot, egy gyémánt nyakláncot; gyémánt koreszt; gyöngy-nyakláncot 40 szemgyönggyel, egy gyémántokkal és tükörrel kirakott táska, egy kék szafírral és gyémántokkal kirakott táska; — egy briliáns karék; — két aranykar perocsot egy szivalaku gyémántos nyakláncot; két arany-nyakláncot; egy vert arany remontőr órák hosszú lánczal két soltív gyémántos kalaptűt, egy kék szafírköves gyűrűt, egy háromféle színű gyémántos gyűrűt, egy patkóalakú rubinköves gyűrűt és egy pár gyémántkőves ingombot. Az elcsorolt tárgyak értéke 60.000 márkát tesz ki. A főbűnös tárgyakon kívül ellopott még egy Jakab J. H. S. t. r. n. névre szóló 2000 frankos, 14.474 számú cheket is. A károsult fél a tolvajok nyomra vezetésének 2000 márk jutalmat biztositott. A frankfurti rendőrség az aradi rendőrséget is fölkérte a tolvajok nyomozására. A loptott tárgyak jegyzékét B. A. r. d. y. alkaptány az összes rendőrmesternek és rendőrlégényeknek átadta kutatás végett.

legközelebbi országos vásár folyó hó 20. 21 és 22-ik napjain lesz megtartva. Erről Német-Bogán előjárásága, közhírrelét végett, kapitányi hivatalunkat is értesítette.

NAGYVILÁG.

Natalia királyné Belgrádban. Belgrádból írják a „N. Fr. Pr.“-nek: Natalia királyné leveleiben, melyeket Bukovics ezredes örvényéhez, Josnovics asszonyhoz és Danios Helénhez intézett. Belgrádba érkezését szeptember 14-re jelezte és kijelentette, hogy privát lakást fog venni, mivel nem engedték meg neki, hogy a konakba szálljon. Bukovics a wracar külvárosban lévő házat bocsátotta a királyné rendelkezésére. A belgrádi hölgyvilágban nagy izgatottság uralkodik. Belgrád összes hölgyei ödvözlölni akarják a királynét megérkezése alkalmával. E oszlopból hölgybizottság alakult. A királyné ele, a külföldre fognak utazni Jodnovics ezredes övegye, továbbá Danios asszony, kinek férje egykor sophia diplomatai ügyvivő volt, valamint Milovuk asszony, az állami felsőbb leányiskola igazgatónője. A regnerek és a kormány nem kifogásolják a királyné megérkezését, de fentartják a királynéhoz intézett legutolsó táviratukban kifejtett azon álláspontot, hogy nem tekintik hivatalos személynek.

— Az antwerpeni robbanásról a következők távirják: Az eddigi adatok szerint, a robbanás alkalmával 125 ember vesztette

életét és körülbelül kétszázan sebesültek meg. A kőolajraktárakban a tűz még mindig tart. A kikötőben lévő hajók nem fognak veszélyben, mert a szél a város felé fu. A bírói vizsgálatot már megindították. Az áldozatok száma még nincs megállapítva. Körülbelül háromszáz halott van, a megsebesültek száma ezernél több. Az antwerpeni raktár képc valami borzasztó — A megsebesült munkások tömegesen menekültek Brüsszelből és Rotterdamból segélyvonatok érnének. Akár körülbelül 40 millióra rugg. Több nagy hadihajó, köztük a „Prinz Albert“ nevű boga gőzhajó, megsérült. — Egy újabb távirat jelenti: A belgyminiszter a szerezéseléneg színhelyének megtekintésére ide érkezett és részletes távirati jelentést küldött a királynak a szerezéselénegéről. A királyi pár a polgármesterhez intézett táviratban jelezte ki részvétét a katasztrófa áldozatai iránt. A hírlapok gyűjtést indítottak a szerezéselénegül jártak javára.

— Rövid hírek Manfroni Móricz báró altengernagy, a ki custoszái tüközettel kitüntette magát, Trieszben hosszabb szünet után meghalt. — Bécseben a Mayer-féle lőporalmában robbanás történt, mely alkalmával két munkásas-

zony és egy munkás borzasztó kinc közt meghalt. — A nemzeti császár i p a r, eddigi megállapodások szerint, október 15-én látogatja meg Monzában az olasz királyi párt s öt nappal később utána folytatja útját Görögország felé. — Párisban a legújabb összeírás szerint 649,841 választó van. — Bayreuthban a legett a landwehr fölszerelési raktára s a felrobbanó lövegek miatt menteni sem igen lehetett. — A császár „császári fenség“ címet adott Milioe nagyherceguőnek, a montenegrói fejedelem leányának.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— Debreczeni közraktárak. A „Vasut és Közlekedési Közlöny“ 1888 évi 58. számában 73102—87 sz. a közöltet nirdemény szerint a debreczeni termény- és áru-raktár részvényszerűsége debreczeni közraktárban betárolt gabona, liszt, lúgyesek, olajmagvak, olajpogácsa és olajpogácsaliscit köldeményekre nézve engedélyezett re-expeditionális kedvezmény a m. kir. államvasutak és a magyar északkeleti vasut állomásainak egymásközi forgalmában is, a nyenyiben ez a fennálló irányítási szabályok szerint Debreczenben át irányítatik, a megállapított re-expeditionális illeték, valamint ezen kedvezményhez kötött egyéb feltételek változatlan fenntartása mellett érvényes. Budapest 1889. s. ept. 7. A m. kir. államvasu ak igazgatósága.

NYILTTÉR
—
Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

(az aradi és osanádi egyesült vasutak főtti palotájában, földszint)
naponta:
Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt dr-tékpapirokra, nyeratarmenyekre és gyártmányokra továbbá kölcsönöket ad telekkönyvezett föld birtokokra, házakra, községek és erkölcsi testületek szabályszerű kötvényeire előnyös feltételek mellett. — Elfogad
betéteket
kamatozás végett a szokot
30 napi felmondásra 4%-al,
90 napi felmondásra 4 1/2%-al kamatoztatja.
A betételek a felek kívánására a pénztár állásához képest felmondás nélkül is visszafizettetnek.
Az igazgatóság.
Felelős szerkesztő:
RENYDY ÁRPÁD.

H i r d e t é s e k.

7362—1889 gA III.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar államvasutak igazgatósága az utazó közönség nagyobb kényelmére fővonalain egyes éjjeli vonatknál hálókocsikat és nappal különösen gyors vonatknál étkező kocsikat kívánván közlekedtetni ezen kocsik beszerzését és rendelkezésre állítását nemkülönben az azokbani kiszolgálást magán vállalatra óhajítja ruházni, minek czéljából nyilvános pályázatot hirdet.

A felvételek, melyek mellett a magyar államvasutak igazgatósága a fentemlített kocsiknak vonataiba való beosztást szerződésileg biztosítani kívánja a következők:

- 1) A hálókocsikat illetőleg:
 - a) A hálókocsiknak megnevezett fél és egész szakaszokkal kell birniok, melyekben 18—20 első és másodosztályú utas kényelmes nyugóhelyet találhat. A szakaszok mindkét osztályban egyforma berendezéssel lárandók el és olykép osztandók be, hogy az első osztálynak elkülöníthetők legyenek és ezekben az utasoknak egymásfelelti alvása kikerültségek
 - b) A hálókocsik Pintsch-féle gázvilágítással és olyan fűtési berendezéssel legyenek ellátva, mely rendszerint, mind a mozdonytól ellátandó gőzfűtés működik, rendkívüli esetekben azonban, mint melegvíz fűtési berendezés is legyen használható. A kocsiknak egyik forgóállványa kézi és Westinghouse fékkel, a másik forgó állvány Haroy-féle fékkel legyen ellátva. Azonkívül a kocsiknak a magyar államvasutak által később megállapítandó vészjelzővel 2 drb két tengelyű forgó állvánnyal (Truckgestell) lehetőleg nagy és leereszthetőnek szerkesztett ablakokkal, redőnyökkel laternával magasztított tető által elérhető jó szellőztetéssel, két clossettel, az egyik nők, a másik urak számára, mindegyik closset egyestive egy-egy töltettel és egy a kiserő részére szolgáló fülkével, melyben egy melegítő készülék állandó felkell birniok. A gázlámpák égési tartama 10 órára legyen megállapítva.
 - c) A nyugóhelyek részére szükséges teljes ágyberendezés kiállítására nemkülönben annak fenntartása és tisztítása illetve mosatása a vállalat feladata.
 - d) A kiállítandó hálókocsik száma egyelőre 19-ten állapítatik meg, de köteles a vállalat a magyar államvasutak felszólítása esetén, a hálókocsik számát a kívánt számban szaporítani és pedig olykép, hogy a kívánt kocsik legkésőbb a vett felszólítás napjától számított hat hó alatt forgalomba helyezhetők legyenek.
 - e) Minden egyes forgalomba helyezett hálókocsiknál tehát a tartalék kocsik kivételével a vállalat részéről egy kiserő alkalmazandó, kinek feladata az utasok megfelelő elhelyezése és ki szolgálása.
 - f) A vállalat részéről ajánlatban világosan kiteendő, hogy a hálókocsik használatáért az utasoktól minő díjakat kíván beszédni és pedig elkülönítve az I. és II. osztály részére és elkülönítve a nappali és éjjeli használatáért.
- 2) Az étkező kocsik részére:
 - a) Az étkező kocsiknak összesen mintegy 30 személy kényelmes elhelyezésére szolgáló és egy tolvajtóval ellátott fal által kisebb és egy nagyobb részére osztott étkező teremmel és a megfelelő konyhával, gázvilágítás és a hálókocsiknak megfelelő fűtési berendezéssel, egy forgó állvány kézi és Westinghouse, a másik forgó állványon pedig Hardy féle fék felszereléssel a magyar államvasutak által megállapítandó vészjelzővel 2 drb két tengelyű forgó állvánnyal (Truckgestell) lehetőleg nagy ablakokkal, redőnyökkel és laternával magasztított tető által elérhető jó szellőzéssel kell birniok.
 - b) A kiállítandó étkező kocsik megkívánt száma 9. A vállalat azonban köeles a magyar államvasutak felszólítása esetén az étkező kocsik számát szaporítani és pedig olykép, hogy a vett felszólításból legkésőbb 6 hónap alatt a kívánt új kocsik a magyar államvasutak rendelkezésére álljanak.
 - c) Minden egyes forgalomban lévő étkező kocsik részére — tehát a tartalék-kocsi kivételével — köteles a vállalat a szükséges kiszolgáló és konyha-személyzet kiállításáról gondoskodni, ép úgy mint feladata leendő vállalatnak az étkező-kocsiknak teljes belső berendezéséről ide értve a szükséges edényeket, poharakat, konyhaeszközöket stb. is gondoskodni.
 - d) A kiszolgáló személyzet és italok árjegyzéke az étkező kocsiban kifüggesztendő, megjegyezvén, hogy az árak, illetve a kifüggesztendő árjegyzék a magyar államvasutak igazgatóságától előzetesen jóváhagyandók.
- 3) Mindkét nemű kocsik részére:
 - a) Ugy háló, mint az étkező kocsik kell, hogy a nemét vasutegyletben érvényes műszaki egyezmény határozataivalnak megfelelően, minek megítélhetése czéljából az ajánlatévök által részletes vázlatrajzok és a kocsik szerkezetére, valamint a fontosabb alkatrészekre p. o. kerékpárok stb. felhasználni szándékolt anyagokra vonatkozó körülményes leírások csatolandók az ajánlatokhoz megjegyezvén, hogy a kocsik azon alkatrészeknek, a melyek gyors kopásnak vagy gyakori javításnak vannak alávetve, mint p. o. a kerékpárok, a rugókészülék részleteinek, tüközöknek stb-nek, valamint a jeltzőkészülékek felvételére szolgáló alkatrészeknek a magyar államvasutak szabványainak kell megfelelni. A kocsik sulya 31 tonnán tul ne menjen.
 - b) A kocsik gyártása előtt egy részletes tervrajzok, mint a gyártásra vonatkozó szerződések a magyar államvasutak igazgatóságának bemutatandók, mely igazgatóság a kocsik gyártásának ellenőrzését magának szintén fenntartja.
 - c) A szerződés 15 évre volna kiteendő olykép, hogy a szerződés az első öt évben fel nem mondható. Ezen idő leteltével jogában áll a magyar államvasutaknak egy évi felmondás mellett a vállalat kocsijait a beszerzési értékben megváltani.
 - d) Az ajánlatokban világosan kiemelendő az is, hogy az ajánlattevő a szerződés megkötésétől számított, mely idő alatt fogja a háló, illetve étkező kocsikat a magyar államvasutaknak forgalomba helyezés czéljából rendelkezésre bocsátani.
 - e) Az ajánlattevők kötelesek ajánlatuk benyújtása alkalmával 50,000 forintot készpénzben vagy állami pénztárak által elfogadható értékpapirokban (ezeket a napi árfolyam 90 százalékával számítva) bánatpénz gyanánt befizetni. Azon ajánlattevőknek, a kiknek ajánlata el nem fogadtatik a bánatpénz azonnal visszafizetetik, míg azon pályázóknak, kiknek ajánlata elfogadtatik a bánatpénz csak

akkor fog visszafizetetni, ha a kötéendő szerződésben megállapított határidő alatt a szóban forgó kocsikat, a magyar államvasutaknak rendelkezésre bocsátandja. A bánatpénznek megtörtént befizetése az ajánlat benyújtása alkalmával a magyar államvasutaknak főpénztára által kiállított betét-jeggyel igazolandó

- a) Az ajánlatok egy a hálókocsik mint az étkező kocsik együttes rendelkezésre bocsátására mint csakis háló kocsik vagy kizárólag étkező kocsik kiállítására vonatkozhatnak.
- b) A kiállítandó kocsik világítását, fűtését és külső tisztítását a magyar államvasutak járó költségekre fogják elvállalni.
- c) A futójavításokat a magyar államvasutak saját közegeivel fogják a kocsitulajdonos terhére végezni; nagyobb javítások azonban csakis a kocsitulajdonos előzetes megrendelése alapján a magyar államvasutak műhelyeiben fognak eszközöltetni.
- d) Mindkét esetben a bér- és anyagköltségek megállapításánál ugyanazon egységárák fognak alapul véteüni, mint a magyar államvasutak saját járműveinél.
- e) Önköltség címén a bérköltségeknek 50 százalék fog felszámíttatni.
- f) A magyar államvasutak igazgatósága fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között azt fogadja el a szerződés megkötésének alapjául, melyet saját belátása szerint erre legalkalmasabbnak tart.
- g) Az ajánlatok a m. kir. államvasutak igazgatóságának Budapest, Andrassy-ut 75. sz. címzeve legkésőbb f. é. szeptember hó 25-ig nyujtandók be. Budapest, 1889. augusztus 26.

Az igazgatóság.

Dachpappfabrik
S. Valzachi & J. Diepold
Brunna, G. Südbahnhofstation, Siebenhirtenstrasse Nr. 1.
empfehlen ihre dauerhafte und bewährte
STEINDACHPAPPE.
Anstrichmasse für Dachpappendächer
Elastische Asphalt-Insolierplatten gegen aufsteigende Grundfeuchtigkeit.
Carbol-Lack (Carbolineum) von nussbrauner Farbe, bestes und billiges Conservirungs- und Anstrichmittel für alle Holzgegenstände. Eindeckungen mit Dachpappe übernehmen wir unter Garantie der Haltbarkeit im Accord.
Preislisten-Muster gratis und franco.
Ban-, Maurer u. Zimmermeistern entsprechendem Rabatt.
Niederlage bei N. Steinitzer in Arad.

a jogosult felek az illető pénzügyi közegek által megfelelően értesítettni fognak; azon körrendelete melyre fenebb hivatkozás történik a városháza kapuján ki van függesztve.

Aradon, 1889. évi augusztus 22-én.
Arad sz. kir. város tanácsa.

62655. sz. Magy. kir. államvasutak

Felhívás

a m. kir. államvasutak személy-pályaudvarával létesítendő társaskocsi közlekedés tárgyában.

A m. kir. államvasutak szándékában lévén a főváros különböző pontjai és budapesti személy-pályaudvarán érkező és onnét induló vonatok közt rendszer társaskocsi-összeköttetést létesíteni, ezenel felhívja a kocsik, lovak és kocsisok kiállítására vállalkozni szándékozók, hogy az ügy részleteinek megbeszélése végett f. évi szeptember hó 3-ától bezárólag 10-éig terjedő időben bármely napon délelőtti 11 és 12 óra közt az igazgatóság kereskedelmi főosztályának helyiségében (Andrassy-ut 75. sz. 2-ik emel.) személyesen megjeleni sziveskedjenek.
Budapest 1889. szeptember 2-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az idej kukoriczatörés megkezdésére határidőül folyó évi szeptember 9-ére tüzetett ki.

Arad, 1889. szeptember 7.
A városi tanács.

